

7. METSAÕIGUSNORMIDE EIRAMINE *VIOLATION OF FOREST PROTECTION LEGISLATION*

7.1 Metsarikkumised 2011. aastal

Violation of forest protection regulations in 2011

Metsarikkumised koosnevad ebaseaduslikest raietest ja muudest metsarikkumistest. Õiguslikus mõttes on tegemist metsaseaduse ja selle alusel antud määruste nõuete rikkumistega.

Ülevaade 2011. aasta metsarikkumistest on esitatud tabelis 7.1.1 “Metsaõigusnormide rikkumised 2011. aastal maakonniti ja kokku aastail 2000–2011”. Nimetatud tabelis on statistilised kokkuvõtted keskkonnajärelevalve asutustes (Keskkonnainspeksioon koos Politsei- ja Piirivalveametiga) registreeritud metsarikkumistest ning sinna juurde on lisatud ka Politsei- ja Piirivalveameti andmed metsa- ja puiduvarguste kohta. Alates 1. septembrist 2011 menetleb Keskkonnainspeksioon lisaks keskkonnaalastele väärtegadele ka keskkonnakuritegusid.

Tabelis esitatud rikkumiste arvu ja kahju summat ilmestavad keskkonnajärelevalve asutuste andmed metsa ja puidu vargustest ei ole omavahel võrreldavad. Keskkonnajärelevalve asutuste andmed hõlmavad metsaseaduse ja selle alusel antud määruste nõuete rikkumisi. Politsei andmetes on märgitud karistusseadustiku §199 rikkumised, mis metsa- ja puiduvarguse osas tähendavad nii varga poolt raiutud puude äraviimist kui ka vargust puidulaost. Keskkonnajärelevalve asutuste andmetes on tegemist metsaomanike ja metsavaraste ebaseaduslike raiete ja muude metsarikkumistega tekitatud keskkonnakahjuga. Politsei andmetes on aga varastatud või raiutud metsamaterjali maksumus, mis näitab omanikule tekitatud kahju.

Perioodil 2000–2011 on täheldatav metsarikkumistega keskkonnale tekitatud kahju ja ebaseaduslike raiete vähenemine. Ka politsei andmed metsa- ja puiduvarguste kohta näitasid vähenemist. 2010. aastaga võrreldes on 2011. aastal registreeritud metsarikkumiste arv vähenenud 212-lt 160-le, trahvitud isikute arv 160-lt 119-le, trahvisumma 17 893 eurolt 16 389 eurole. Keskkonnakahju suurus on samuti vähenenud. 2010. aastal oli see 107 789 eurot ja 2011. aastal 100 766 eurot. Metsa- ja puiduvarguste arv on langenud 115-lt 108-le ning omanikele tekitatud kahju 183 862 eurolt 103 297 eurole.

Kõige rohkem metsarikkumisi registreeriti 2011. aastal Ida-Virumaal (33) ja kõige vähem Jõgevamaal (1).

7.1.1 Metsaõigusnormide rikkumised 2011. aastal maakonniti ja kokku aastail 2000–2011

Violation of forest protection regulations in 2011 by counties and total for 2000–2011

Maakond County	Keskkonnajärelevalve asutuste andmed kokku <i>By the data of the environmental protection supervisory authorities</i>									Politsei andmetel <i>Police Department data</i>		
	Rikkumiste arv*	Ettekirjutuste arv	Trahvitud isikute arv	Trahvisumma kokku (EUR)	Kriminaalvastutusele võetud isikute arv	Keskkonnakahju		Ebaseaduslik raie		Metsa- ja puiduvargused		
	<i>Number of offences*</i>	<i>Number of prescriptions</i>	<i>Number of persons fined</i>	<i>Total amount of fines (EUR)</i>	<i>Number of persons criminally convicted</i>	<i>Environmental damage</i>	<i>Illegal logging</i>	<i>registreeritud (tk)</i>	<i>süüdlased teada (tk)</i>	<i>Thefts of wood (from forest and log-yards)</i>		
					asjade arv	kahjusumma (EUR)	arv	puidukogus	registreeritud (tk)	süüdlased teada (tk)	kahjusumma (EUR)	
					number of cases	total damage (EUR)	number of offences	amount (m ³)	registered (number)	person identified (number)	indemnity (EUR)	
Harju	19	0	4	1 600	0	1	3 515	3	82	19	2	29 776
Hiiu	9	0	6	980	0	1	1 064	2	22			
Ida-Viru	33	0	30	2 654	0	6	1 400	5	0	29	8	19 932
Jõgeva	1	0	1	40	0	0	0	0	0	4	3	9 889
Järva	6	0	7	960	1	0	0	0	0	8	2	7 727
Lääne	3	0	3	420	0	0	0	0	0	2	1	1 737
Lääne-Viru	4	0	3	460	0	2	479	2	4	10	4	7 007
Põlva	15	0	13	1 100	0	1	1 762	0	0	6	4	2 715
Pärnu	11	0	11	1 756	0	0	0	0	0	8		9 565
Rapla	3	0	2	140	0	0	0	1	0	1		
Saare	8	0	7	388	0	0	0	1	0	2		1 200
Tartu	17	0	5	240	0	3	71 570	2	1 078	3	1	370
Valga	11	0	8	640	0	3	3 456	2	0	11	2	4 653
Viljandi	12	0	14	4 412	0	1	9 069	1	274	1		
Võru	8	0	5	600	0	3	8 451	3	42	4	1	8 725
Kokku 2011	160	0	119	16 389	1	21	100 766	22	1 502	108	28	103 297
<i>Total</i>												
2010	212		160	17 893	1	20	107 789	22	350	115	35	183 862
2009	156	5	124	16 740	6	22	84 934	10	530	125	36	79 214
2008	280	1	217	32 250	4	50	173 925	32	3 229	149	36	165 004
2007	303	4	242	33 988	30	51	124 592	43	1 363	118	35	106 482
2006	441	4	318	35 011	42	92	489 517	70	9 224	184	68	245 786
2005	761	9	565	75 138	115	170	1 241 799	136	26 782	335	174	843 872
2004	1 480	39	833	68 950	143	432	4 255 837	544	92 123	335	174	843 872
2003	1 761	30	956	86 081	91	486	4 750 429	689	112 001	487	147	1 825 940
2002	1 722	95	826	72 441	107	551	6 222 594	837	127 096	601	151	2 040 773
2001	1 975	165	884	53 990	316	867	6 788 279	1 089	141 405	934	305	2 959 221
2000	2 267	63	884	53 138	352	1 394	7 458 975	1 681	172 331	1 242	260	3 319 712

Allikas: Keskkonnainspeksioon, Politsei- ja Piirivalveamet

Source: Environmental Inspectorate, Police and Border Guard Board

* metsarikkumiste hulka ei ole arvatud metsa tulekaitse rikkumisi

7.2 Ebaseaduslik metsaraie

Illegal logging

Ebaseaduslik raie on metsaseaduse nõudeid eirates tehtud raie, millega kaasneb keskkonnakahju. Alates 2002. aastast koondab infot ebaseaduslike raiete kohta Keskkonnainspeksioon, kes sellest ajast alates hindab ka ebaseaduslikult raiutud puidu koguse ja määrab raietega tekitatud keskkonnakahju. Tabelist “Ebaseaduslikud raied aastatel 2001–2011” ilmneb, et 2011. aastal registreeriti 22 ebaseadusliku raie juhtumit, mille käigus raiuti 1502 m³ puitu ja tekitati keskkonnakahju 100 766 euro ulatuses. 2010. aastal oli juhtumite arv sama suur, aga ebaseaduslikult raiutud puidu kogus oluliselt väiksem (350 m³) ja seetõttu oli väiksem ka keskkonnale tekitatud kahju (74 765 eurot).

Ebaseadusliku raie osatähtsus moodustab kogu raiest 0,01%.

Keskkonnainspeksiooni andmed ebaseaduslike raiete jagunemise kohta nende toimepanijate järgi on esitatud tabelis 7.2.1 “Ebaseaduslikud raied aastatel 2001–2011”, kus on välja toodud andmed ebaseaduslike raiete arvu, raiutud puidukoguste ja keskkonnakahju kohta. Keskkonnainspeksiooni õiguserikkumiste andmekogu arendamisel tehtud ümberkorralduste käigus loobuti ebaseaduslike raiete kui suhteliselt väikesearvulise rikkumistega valdkonna alamvaldkondadesse jaotamisest ja seetõttu alates 1.01.2008 arvestust ebaseaduslike raiete jagunemisest toimepanijate lõikes enam ei peeta.

Kui vaadata ebaseaduslike raiete jagunemist maakondade lõikes, siis kõige suurem ebaseaduslike raiete maht registreeriti 2011. aastal Tartumaal (2 juhtumit ja 1078 m³). Ühtegi ebaseadusliku raie juhtumit ei registreeritud viies maakonnas – Jõgeva-, Järva-, Lääne-, Põlva- ja Pärnumaal.

7.2.1 Ebaseaduslikud raied aastatel 2001–2011

Illegal logging in 2001–2011

Aasta Year	Näitaja Indicator	Kokku Total	Toimepanijad Offenders			
			omanik owner	subjekt/erastaja subject of restitution/ privatization	varas/teadmata thief/unknown	omaniku esindaja agent of owner
2001*	arv number of offences	1 010	217	42	751	
	puidukogus amount of timber (m ³)	135 487	62 874	4 028	68 585	
	keskkonnakahju environmental damage (EUR)	6 762 385	3 502 564	143 923	3 115 898	
2002	arv number of offences	837	224	35	578	
	puidukogus amount of timber (m ³)	127 096	58 054	3 820	65 222	
	keskkonnakahju environmental damage (EUR)	6 220 364	3 757 589	84 699	2 378 076	
2003	arv number of offences	689	230	25	434	
	puidukogus amount of timber (m ³)	112 001	54 626	1 142	56 233	
	keskkonnakahju environmental damage (EUR)	4 747 818	3 295 620	43 273	1 408 925	
2004	arv number of offences	544	255	16	273	
	puidukogus amount of timber (m ³)	92 123	49 873	1 447	40 803	
	keskkonnakahju environmental damage (EUR)	4 250 685	2 512 523	56 232	1 681 930	
2005	arv number of offences	136	73	1	62	
	puidukogus amount of timber (m ³)	26 782	19 965	7	6 810	
	keskkonnakahju environmental damage (EUR)	1 094 354	866 943	771	226 641	
2006	arv number of offences	70	20	5	27	18
	puidukogus amount of timber (m ³)	9 224	3 863	124	3 778	1 459
	keskkonnakahju environmental damage (EUR)	425 643	219 359	3 991	136 537	1 028 860
2007	arv number of offences	43	19	1	12	11
	puidukogus amount of timber (m ³)	1 363	908	19	203	233
	keskkonnakahju environmental damage (EUR)	96009	58457	3515	28415	87968
2008	arv number of offences	32	**	**	**	**
	puidukogus amount of timber (m ³)	3 229	**	**	**	**
	keskkonnakahju environmental damage (EUR)	153 672	**	**	**	**
2009	arv number of offences	10	**	**	**	**
	puidukogus amount of timber (m ³)	530	**	**	**	**
	keskkonnakahju environmental damage (EUR)	21 406	**	**	**	**
2010	arv number of offences	22	**	**	**	**
	puidukogus amount of timber (m ³)	350	**	**	**	**
	keskkonnakahju environmental damage (EUR)	74 765	**	**	**	**
2011	arv number of offences	22	**	**	**	**
	puidukogus amount of timber (m ³)	1 502	**	**	**	**
	keskkonnakahju environmental damage (EUR)	100 766	**	**	**	**

Allikas: Keskkonnainspeksioon

Source: Environmental Inspectorate

* 2001. aasta kohta on vaid Keskkonnainspeksiooni andmed ebaseaduslike raiete jagunemisest toimepanijate järgi.

Teiste järelevalve asutuste (politsei, kohalikud omavalitsused) kohta neid andmeid ei ole, mistõttu käesolevas tabelis esitatud 2001. aasta koondandmed ei lähe kokku eelmises tabelis toodud ebaseaduslike raiete andmetega.

2002. aastast teostab Keskkonnainspeksioon ainsana järelevalvet ebaseaduslike raiete üle ja peab ka vastavat arvestust.

Data for year 2001 include Environmental Inspectorate's data (data of Police Department is not included)

** Alates 1.01.2008 arvestust toimepanijate lõikes enam ei peeta

Since 1.01.2008 records by type of offenders were not registered

7.3 Muud metsarikkumised

Other forest violations

Andmed muudest metsarikkumistest pärinevad Keskkonnainspektiooni õigusrikkumiste andmekogust. Valdkonniti neid kokku liites on tulemus suurem kui tabelis 7.1.1 toodud rikkumiste arv. Põhjus on selles, et osade juhtumite puhul on samaaegselt rikutud mitmeid sätteid (näiteks metsateatiseta raie korral oli lubatust rohkem kahjustatud raielangi pinnast). Muudest metsarikkumistest moodustasid 2011. aastal 57% kasvava metsa ja metsamaterjaliga sooritatavate tehingute eeskirja rikkumised, 21% metsateatise esitamise nõuete rikkumised, 20% metsakaitse nõuete rikkumised ja 2% metsamaterjali veo eeskirja rikkumised (tabel 7.3.1).

7.3.1 Muud metsarikkumised aastail 2004–2011

Other violations of forest protection regulations in 2004–2011

	Metsateatise esitamise korra nõuded <i>Forest notification regulations</i>	Metsamaterjali vedu <i>Timber transport</i>	Tehingud kasvava metsa ja raieõigusega <i>Transactions of growing stock and cutting rights</i>	Metsakaitse nõuded* <i>Forest protection regulations</i>	Kokku <i>Total</i>
Kokku Total 2004	194	146	388	243	970
Osakaal Share (%)	20	15	40	25	100
Kokku Total 2005	103	59	230	259	651
Osakaal Share (%)	16	9	35	40	100
Kokku Total 2006	121	27	108	145	401
Osakaal Share (%)	30	7	27	36	100
Kokku Total 2007	82	16	76	116	290
Osakaal Share (%)	28	6	26	40	100
Kokku Total 2008	72	9	84	155	320
Osakaal Share (%)	23	3	26	48	100
Kokku Total 2009	46	9	58	73	186
Osakaal Share (%)	25	5	31	39	100
Kokku Total 2010	73	13	68	124	278
Osakaal Share (%)	26	5	24	45	100
Kokku Total 2011	35	4	97	34	170
Osakaal Share (%)	21	2	57	20	100

Allikas: Keskkonnainspektatsioon

Source: Environmental Inspectorate

* sh metsa tulekaitse rikkumised